

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
Program
Plan
Policy
>> Riktlinjer
Regler

Lysekils kommuns

Riktlinjer för investeringar

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2021-10-20, § 111
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2023-12-31
Dokumentansvarig:	Ekonomichef
Dnr:	LKS 2021-000109

Innehåll

Riktlinjernas syfte och målgrupp	4
Vad är en investering	4
Ansvar och roller	4
Kommunfullmäktige.....	4
Kommunstyrelse.....	4
Samhällsbyggnadsnämnd.....	5
Övriga nämnder.....	5
Investeringsrådets roll.....	5
Lokalförsörjningsgrupp.....	5
Investeringsbudget.....	5
Lokalförsörjningsplan.....	7
Investeringsprocess	7
Investeringsprocessen:	7
Akuta investeringsbehov.....	8
Exploatering.....	9
Ordlista och definitioner	9
Förvalta riktlinjerna	10
Säkerställa styrdokument	10
Avvikelser och förslag	10

Riktlinjernas syfte och målgrupp

Dessa riktlinjer ska vara en vägledning för hantering av investeringar i kommunen. Syftet är att skapa en enhetlig tillämpning för planering, redovisning och uppföljning av investeringar. Syftet är också att tydliggöra roller och ansvar mellan kommunens nämnder. Avsnittet om Investeringsbudget förklarar beslutsprocessen kring kommunens investeringsplan som en del av kommunens budget. Avsnittet om Investeringsprocessen förklarar på ett övergripande sätt olika aktiviteter i ett investeringsprojekt.

Målgrupp är beslutsfattare, chefer och handläggare. Riktlinjerna gäller kommunens verksamheter.

Riktlinjerna kompletteras med regler och rutiner.

Vad är en investering

En investering är en anskaffning av en anläggningstillgång som är avsedd för stadigvarande bruk i verksamheten. Inom begreppet investering ingår nyinvesteringar, reinvesteringar, taxefinansierade investeringar och exploateringar.

En sådan utgift redovisas som en investering om samtliga följande kriterier är uppfyllda:

- Den ekonomiska livslängden beräknas till minst tre år.
- Tillgången är avsedd för stadigvarande bruk.
- Att beloppet är av väsentlig storlek, vilket innebär minst ett prisbasbelopp.

Ansvar och roller

Investeringar är komplexa frågor och kan omfatta strategiska samhällspåverkande investeringar med betydande investeringsbelopp över en tidsperiod. Sedan finns reinvesteringar som har till syfte att bibehålla anläggningarnas funktioner och standard. Flera olika aktörer deltar i processen för att ta fram underlag för beslut och nämnder deltar i processen och har olika roller

Kommunfullmäktige

- Beslutar om finansiella mål för investeringar
- Beslutar om Investerings- och exploateringsbudget för nästkommande år och investeringsplan för ytterligare fyra år.
- Beslutar om budget för större nyinvesteringar större än 5 mnkr och som löper över flera år.
- Beslutar om upplåningsram
- Beslutar om lokalförsörjningsplan

Kommunstyrelse

- Bereder ärenden om investeringar till kommunfullmäktige
- Beslutar om nyinvesteringar under 5 mnkr
- Beslutar om budgetram för oförutsedda nyinvesteringar.
- Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktige beslutat.

Samhällsbyggnadsnämnd

- Genomför investeringar på uppdrag av kommunfullmäktige
- Tar fram förstudier på uppdrag av kommunfullmäktige eller direkt av brukarnämnd.
- Sammanställer förslag till investeringsplan enligt budgetdialog med kommunstyrelsen
- Sammanställer förslag till lokalförsörjningsplan till kommunstyrelsen.
- Beslutar om igångsättningstillstånd efter genomförd projektering för större investeringar över 5 mkr eller investeringar av särskilt intresse. För investeringar under 5 mkr beslutas om igångsättningstillstånd enligt delegationsordning.
- Genomför mindre investeringar och lokalanpassningar från övriga nämnder inom den ram som kommunfullmäktige beslutat.
- Prioriterar investeringsordningen för investeringar under 5 mkr.
- Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktiges beslutat.
- Beslutar om underhållsplaner
- Ansvarar för samordning av förvaltningsövergripande Lokalförsörjningsgrupp och förvaltningsövergripande Grupp för utemiljö och infrastruktur.

Övriga nämnder

- Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktige beslutat.
- Beslut om en lokalbehovsplan till grund för lokalförsörjningsplan.
- Tar fram nyinvesteringsbehov av inventarier etc. som grund för investeringsbudgeten, till investeringsrådet.
- Beställande nämnd godkänner genomförd förstudie som går till kommunfullmäktige för beslut.

Investeringsrådets roll

- Arbetsgrupp för pågående och planerade investeringar.
- Bereder förslag till prioriteringsordning inför investeringsbeslut.
- Samordnar arbetet med investeringsbudgeten.

Lokalförsörjningsgrupp

- Arbetsgrupp för att ta fram en lokalförsörjningsplan
- Medlemmarna tar med sin respektive nämnds behov.
- Prioriterar kommunövergripande behov utifrån tidigare plan och resurser.

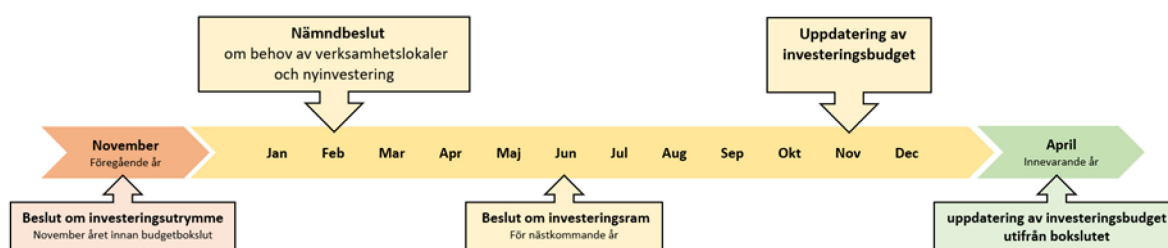
Investeringsbudget

Kommunfullmäktige fastställer investeringsbudget för kommande budgetår samt en plan för de fyra efterföljande åren, i det årliga budgetbeslutet i juni.

Den totala investeringsramen avgörs av de finansiella målen. Om avsteg från investeringsramen ska göras så behöver nya mål beslutas. Ramen för reinvesteringar ska som utgångspunkt motsvara nivån på årets avskrivningar. Nyinvesteringar utgörs av nivån på det budgeterade resultatet och ram för oförutsedda nyinvesteringar ska inrymmas inom investeringsramen. Även en budgetram för taxefinansierade investeringar fastställs i det årliga budgetbeslutet i juni och för

exploateringsverksamhet redovisas projekt och planerade utgifter och inkomster per projekt över planperioden.

Totalramen kan justeras i budgetbeslutet och ska då motiveras.

1. Beslut om investeringsutrymme, november året innan budgetbeslutet, i samband med kommunfullmäktiges beslut om budgetförutsättningar.
2. Nämndbeslut om behov av verksamhetslokaler och nyinvestering inventarier/övrigt i februari för nästkommande år. Beslut från samhällsbyggnadsnämnden och övriga nämnder beaktas i budgetprocessen för beslut i juni.
3. Beslut om investeringsram i kommunfullmäktige för nästkommande år i juni. Projekt över 5 mnkr särredovisas. Ram för övriga projekt redovisas som en totalsumma.
4. Beslut i kommunfullmäktige om uppdatering av investeringsbudget i november, utifrån genomförda förstudier, projekteringar och upphandlingar för projekt över 5 mnkr.
5. Beslut om uppdatering av investeringsbudget utifrån bokslutet i april innevarande år

Nyinvesteringar som inte påbörjats under budgetåret utgår och presenteras vid behov på nytt i nästkommande budgetprocess för nytt beslut. För investeringsprojekt som löper under flera år flyttas outnyttjad budget automatisk vidare. Den del man flyttar till kommande år ska inrymmas i det årets totala investeringsram. Det betyder att övriga investeringar behöver flyttas framåt.

Nämnderna och kommunstyrelsen har en mindre ram till reinvesteringar som de själva förfogar över. Samhällsbyggnadsnämnden har en ram för reinvesteringar för att upprätthålla standarden på kommunens fastigheter och markanläggningar. Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar att prioritera och genomföra åtgärder enligt budgeterade utgifter. Samhällsbyggnadsnämnden kan självständigt omprioritera projekt inom nämndens tilldelade reinvesteringsram. Omprioriteringar av beslutade projekt i nämnderna kan inte leda till nya investeringar, som ej är beslutade i flerårsplanen.

Projekten prioriteras med hänsyn till olika kategorier.

1. Lagkrav
2. Viktiga samhällsfunktioner, till exempel ny förskola, skola, infrastruktur
3. Strategiska till exempel markinköp
4. Övrigt

Om beslut innebär att projektet inte kommer att slutföras ska nedlagda utgifter omgående bokföras som kostnad och därmed belasta kommunens driftsresultat.

Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsprocessen är till för att ta fram förvaltningarnas lokalbehov. Planen uppdateras årligen och fastställs i samband med budgetbeslutet av kommunfullmäktige. Tiden mellan att ett investeringsprojekt tas upp i lokalförsörjningsplanen första gången och budgetbeslutet används till att göra behovsanalyser och förstudier.

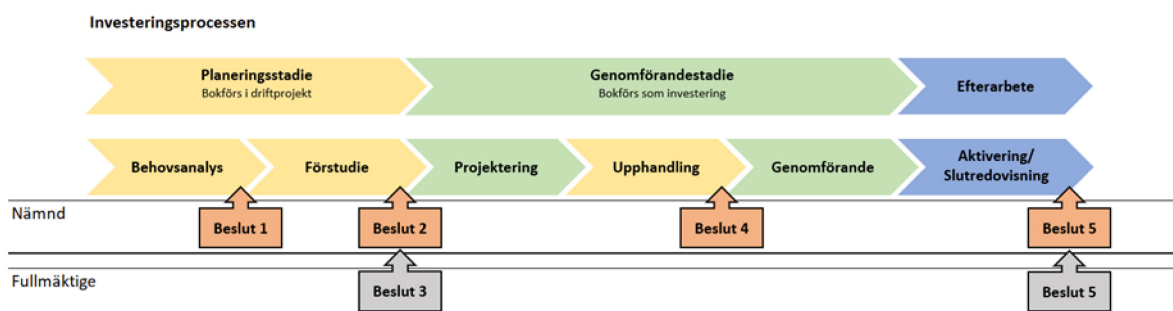
Investeringsprocess

Processen är obligatorisk för investeringar över 5 mnkr. Investeringsprocessen för varje enskilt projekt sker i viss mån parallellt med processen att ta fram en Lokalförsörjningsplanen.

Inför budgetbeslutet i juni, ska förstudien finnas på plats för de större investeringarna över 5 mnkr. Anledningen till detta är att investeringarna ska vara definierade innan resurser kopplas till projektet samt att utformningen av uppdraget inte ska förändras efter kommunfullmäktiges beslut.

Investeringsprocessen:

1. Behovsanalys
2. Förstudie
3. Projektering
4. Upphandling
5. Genomförande
6. Aktivering
7. Slutredovisning

Investeringsprocessen startar med en behovsanalys. Behovsanalysen genomförs av den beställande förvaltningen och ska svara på (1) vilket behov som ska tillgodoses, (2) vilka konsekvenserna blir av utebliven investering (3) vilka effekter investeringen förväntas resultera i. Kommunens vision och utvecklingsområden, nationella mål om hållbart gestaltad livsmiljö och ekonomiska förutsättningar utgör ramverket för behovsanalysen.

Beslut 1: Beställning av förstudie beslutas av brukarnämnden eller kommunfullmäktige utifrån behovsanalysen. Viktigt är att förstudien har ett väl formulerat uppdrag till utföraren.

Förstudien ska föreslå lösningar för att tillgodose behovet och den ska godkännas av beställande nämnd. I vissa fall kan det krävas en fördjupad förstudie. Driftbudget för förstudier finns hos samhällsbyggnadsnämnden. Uppdraget kan vara uppdelat att utreda ett antal alternativ. Förstudien kan också delas upp i flera mindre beslutspunkter. I förstudien ingår:

- Sammanfattning av behovsanalys
- Alternativa förslag/handlingsalternativ
- Kravspecifikation
- Analys av mark-, byggnads- och planförutsättningar
- Investeringsutgift med driftkostnadskonsekvenser av själva investeringen till exempel rivningar, utrangeringar, ersättningslokaler och projektresurser. Kalkylen bygger i det här stadiet enbart på uppskattningar.
- Tidplan för projektet
- Kostnadsbedömning för att driva anläggningen
- Sammanfattning, analys och förslag till lösning

Beslut 2: Förstudien godkänns hos beställande nämnd som blir villkorat till budgetbeslut hos kommunfullmäktige för att projektet ska gå vidare.

Beslut 3: Budgetbeslut juni i kommunfullmäktige.

Beslut 4: Igångsättningsbeslut av samhällsbyggnadsnämnden. Om projektering eller upphandlingen visar att tidigare målsättning inte nås, ska ärendet återgå till kommunfullmäktige.

Beslut 5: Efter aktivering sker slutredovisning till kommunfullmäktige för investeringar över 5 mkr. Slutredovisning presenteras också för brukarnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Investeringsprojekten följs upp i samband med uppföljningsrapporteringen. Vid årsbokslutet lämnas skriftlig redogörelse för investeringsutfall jämfört med budget per projekt samt konsekvenser av varje investeringsprojekt.

Investeringsprojekt, som avviker mot budget med mer än 15 procent eller beloppsmässigt med mer än två prisbasbelopp ska redovisas till beslutande nämnd. Beloppsmässigt mindre investeringar behöver inte slutredovisas, utan redovisas i samband med bokslutet.

Akuta investeringsbehov

Med akuta investeringsbehov menas investeringar som inte kan hanteras inom ordinarie berednings- och beslutsprocess.

- Akuta investeringar ska hanteras inom befintlig investeringsram.
- Kommunstyrelsen har rätt att besluta om akuta investeringar upp till 5 mkr. En budgetram för oförutsedda behov redovisas i investeringsbudgeten.

Exploatering

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- eller affärer, kontor eller industrier. I markexploateringsverksamheten ingår därmed också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden samt VA och elanläggningar. Ansvaret för exploateringsverksamheten ligger på samhällsbyggnadsnämnden som genomför exploateringar på uppdrag av kommunfullmäktige.

Särskild exploateringsbudget ska årligen upprättas som både visar påverkan på investeringsbudgeten och driftsbudgeten. Dessutom ska totalkalkyl för varje enskilt exploateringsprojekt upprättas över projektets livslängd.

Ordlista och definitioner

Ny-, till- och ombyggnad

Investeringar som avser ny-, till- och ombyggnad ses i de flesta fall som investeringar. Eventuellt kvarvarande värde på ersatt/ombyggd investering skrivs ner och belastar årets resultat. Den nya investeringen aktiveras i sin helhet eller som komponenter.

Reinvesteringar (ersättningsinvesteringar)

Investeringar som är avsedda att ersätta förbrukade/avskrivna tillgångar, betraktas som reinvesteringar.

Avskrivning

Anläggningstillgång som fortlöpande minskar i värde ska årligen belastas med värdeminskning (avskrivning). Det är den ekonomiska livslängden som avgör på hur många år avskrivningen ska fördelas. Kommunen tillämpar komponentavskrivning, vilket betyder att för en byggnad kan olika komponenter ha olika avskrivningstider beroende på komponentens livslängd.

Aktivering

Aktivering ska starta när tillgången tas i bruk, vilket innebär att första avskrivningsmånaden är månaden efter det att anläggningen tagits i bruk.

Aktivering av delar i ett projekt

Ett investeringsprojekt kan bestå av flera olika etapper eller delprojekt. En etapp/delprojekt aktiveras löpande så snart den självständigt uppfyller kraven på aktivering och är klar att tas i bruk. Exempel på ett sådant projekt kan vara ny-/ombyggnation av en skola som byggs/renoveras i etapper och verksamheten kan flytta in allt eftersom lokalerna är färdiga.

Tillgångar med bestående värde

På tillgångar som inte minskar i värde görs ingen avskrivning. Som exempel kan nämnas mark och i de flesta fall, konstverk.

Nedskrivning

Har värdet på en anläggningstillgång varaktigt gått ned ska nedskrivning ske med det engångsbelopp som anses nödvändigt. En nedskrivning ska avse oförutsedda och kraftiga värdeminskningar. En nedskrivning belastar årets resultat. Är nedskrivningen av väsentlig storlek belastas resultatet som en extraordinär kostnad i annat fall redovisas nedskrivningen bland avskrivningar.

Utrangering

Anläggningstillgång bokas bort ur anläggningsregistret när tillgången inte längre finns kvar i verksamheten (anläggningstillgången är förbrukad/såld eller förverkad på annat sätt). Eventuellt kvarvarande värde belastar årets resultat.

Intern ränta

Internränta beräknas årligen på anläggningens bokförda värde. Internräntan sätts årligen med SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) rekommendationer som underlag sammanvägt med en bedömning utifrån den beräknade genomsnittsräntan för kommunens lån.

Kapitaltjänstkostnader

Kapitaltjänstkostnader består av avskrivning och internränta. Lysekil tillämpar rak nominell metod för beräkning av kapitaltjänstkostnader, vilket innebär att avskrivning sker på investeringens anskaffningsvärde och internränta beräknas på restvärdet. Internräntan bestäms av kommunfullmäktige varje år i samband med budgetbeslutet.

Kapitaltjänstkostnader belastar den nämnd som förvaltar anläggningstillgången. Vid aktivering av nyinvestering utgår driftbudgetkompensation. Huvudregeln för reinvestering är att driftbudgetkompensation inte utgår. När reinvesteringar innebär högre kapitaltjänstkostnader än tidigare kan dock kompensation utgå. Beslut fattas i samråd med förvaltningen och ekonomiavdelningen.

Förvalta riktlinjerna

Säkerställa styrdokument

Dokumentansvarig chef i förvaltningen ansvarar för att verksamheten har en rutin för att styrdokument är aktuella och publiceras på rätt sätt. Dokumentansvarig chef har också ansvar för att medarbetarna är informerade om styrdokumentet. Målgruppen för riktlinjerna ansvarar för att ta del av och efterleva dem.

Avvikelse och förslag

Den som läser riktlinjerna och upptäcker avvikelser eller har kännedom om sådant som påverkar riktlinjerna såsom förändringar i lagstiftning, avvikelser eller har förslag till förändringar meddela kontaktperson för riktlinjerna.

Postadress: **453 80 LYSEKIL**
Tel: **0523-61 30 00**
Webbplats: **lysekil.se**

Besöksadress **Kommunhuset, Kungsgatan 44**
E-post registrator@lysekil.se

Tänk på miljön innan du skriver ut